

Motion till riksdagen 2021/22:3849

av Björn Petersson m.fl. (S)

En hållbar population av skarv

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att verka för en hållbar population av skarv och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

Skarven, eller närmare bestämt storskarven (*Phalacrocorax carbo*), som i praktiken utrotats som häckande fågel under 1800-talet, har från inplanteringen av underarten mellanskarv (*Phalacrocorax carbo sinensis*) på 40-talet och spridningen ifrån bl.a. Holland under 50-talet kommit att öka kraftigt i antal, såväl i vårt land som i övriga Europa.

Det finns en diskussion kring vilken art som egentligen expanderat i Östersjön. Arterna är sammanblandade och svåra att se skillnad på och det är därför lättare att tala om skarv generellt även om länsstyrelsens senaste inventering i Kalmarsund påvisade att det nästan enbart är underarten mellanskarv som förekommer i Östersjön och endast påträffade 20 stycken storskarvar i sundet.

Som exempel har antalet i Kalmarsund gått från den inplanterade kolonin till att under 80-talet öka explosionsartat till att 1992 uppgå till 30 000 fåglar. Under senaste inventeringen i Kalmarsund 2018 skattades antalet till 57 000 exklusive årets ungar. Totalt registrerades 30 häckningskolonier med sammanlagt 14 074 aktiva bon. Som koloni räknades då enskild ö, men om man istället betraktar närliggande öar som en koloni blev antalet 17 stycken.

Representanter för Jägarförbundets kustråd menar bestämt att idag är det den övre nivån i inventeringens konfidensintervall man bör utgå ifrån. Drygt 70 000 skarvar bara i Kalmarsund.

Den explosionsartade utbredningen av skarvbeståndet medför stora konflikter med det kustnära fisket och utgör också såväl ett miljöproblem som ett bad- och kulturproblem på ett stort antal skärgårdsöar. Det går heller inte att bortse ifrån att det enorma antalet skarvar rimligtvis utgör ett hot mot fiskbeståndet och den biologiska mångfalden.

Representanter från Jägarförbundets kustråd m.fl. vittnar om att skarven är en fenomenal predator som äter alla sorters fisk i alla storlekar. Den fångar dom såväl vid ytan som långt ner i dyn och konkurrerar med denna mångsidighet hårt mot övriga rovfåglar och fiskar som annars är långt mer specialiserade.

En skarv äter ungefär ett halvt kilo fisk om dagen, vilket innebär att skarven bara i Kalmarsund konsumerar i storleksordningen 35 ton fisk dagligen, uppemot 13 000 ton om året.

Konflikten med det kustnära fisket består inte enbart i att skarven konsumerar stora mängder fisk utan också i att skarven äter och skadar fisken i fiskeredskapen och i viss mån även kan åsamka skada på själva fiskeredskapen.

I Kalmarsund har fisket kraftigt begränsats, yrkesfisket är hårt reglerat och det är till och med så att sportfiske och övrigt fritidsfiske begränsats utifrån bristen på fisk. Att bortse ifrån den växande skarvstammens inverkan kan inte vara rimligt. Om vi till exempel tittar på ålen, som är akut hotad och där debatten går hårt mot yrkesfiskets roll, så visade Kustlaboratoriet vid Sveriges lantbruksuniversitet vid en undersökning av födans sammansättning 2009–2010 i Karlskrona att skarven tog 1,2 ggr yrkesfiskets dåvarande kvot av ål. Ålfisket är än hårdare reglerat och många ställer krav på fridlysning.

Häckningskolonierna dominerar kustmiljön där de etablerar sig och stör boendemiljön såväl som turismnäringen. När en koloni etablerat sig dör trädkronorna snart och öarna förvandlas till spökliknande skelett täckta i vit avföring och skrånande fåglar. Den negativa påverkan på kustmiljön är stor och hos många växer ilskan emot skarven som upplevs som invasiv.

Vi hade fram till vårt medlemskap i EU allmän jakt på skarv. I EU:s fågeldirektiv från 1979 har skarven status som skyddad vilket innebär att allmän jakt inom EU är förbjuden. Inför vår anslutning förhandlades om bl.a. skarvens utbredning och balansering och vi utlovades en möjlighet att inom ramen för fågeldirektivet bedriva skydds jakt under "allmänt jaktliknande former".

I maj i år i regeringens beslut om jakttider så ges möjlighet till skydds jakt på eget initiativ fr.o.m. augusti i år. Detta är bra och ger ökad möjlighet till skydds jakt främst utifrån aspekten att skydda fiskeutrustning.

Naturvårdsverket ansvarar för vår nationella förvaltningsplan av skarv som i stor utsträckning utgår ifrån skarvens negativa effekter på yrkesfisket. Regeringen bör verka för att i kommande arbete övriga faktorer tas i större beaktning.

Skarven är nu mycket vanligt förekommande och regeringen bör också, för fågeldirektivets trovärdighet, fortsatt verka för en ändrad status på skarven.

Björn Petersson (S)

Laila Naraghi (S)

Monica Haider (S)

Sanne Lennström (S)

Heléne Björklund (S)

Tomas Kronståhl (S)

Gustaf Lantz (S)

Joakim Sandell (S)